

УДК 355.355

<https://doi.org/10.33099/2304-2745/2026-1-87/15-22>

Свешніков С. В., кандидат технічних наук, старший науковий співробітник
(0000-0001-8924-4535)
Бочарніков В. П., доктор технічних наук, професор
(0000-0003-4398-5551)
Уварова Т. В., кандидат технічних наук, старший дослідник
(0000-0003-2388-4059)
Ковальчук П. А.
(0000-0002-9434-444X)

Центр воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України, Київ

Нова Стратегія національної безпеки США та можливі наслідки її реалізації

Резюме. У статті розглянуто ключові положення нової Стратегії національної безпеки США, яка була затверджена Президентом США в листопаді 2025 року. Розгляд Стратегії зосереджується на можливих наслідках її реалізації для безпекового середовища на глобальному, регіональному та національному рівнях.

Ключові слова: стратегія; національні інтереси; національна безпека; безпекове середовище; воєнний конфлікт.

Постановка проблеми. У листопаді 2025 року Президент США Д. Трамп затвердив та опублікував нову Стратегію Національної безпеки США [1] (далі – Стратегія), де висунув принципово нові концепти (сенси) не лише забезпечення національної безпеки США, а й подальшого розвитку США як світової держави. Прийняттю Стратегії передували дискусії, які свідчили про переосмислення [2–4] та перегляд базових поглядів США на:

сучасний стан власної економіки та причини його настання;

спроможності забезпечувати поступальний розвиток США як світової держави;

спроможності забезпечувати світовий порядок;

сучасні зміни стану безпекового середовища і характер сучасного поля загроз;

роль і внесок союзників і партнерів у виконання спільних зобов'язань;

регіональні пріоритети політики США.

За результатами цього перегляду було сформовано нову Стратегію, яка повною мірою відображає зміст минулих дискусій. Зважаючи на те, що Стратегія утворює основу міжнародної політики США, є актуальним і доцільним розглянути її ключові концепти, а також наслідки їх реалізації для безпекового середовища на глобальному, регіональному і національному рівні.

Стаття за змістом складається з двох частин: аналізу змісту нової Стратегії та прогнозу можливих наслідків її реалізації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Оскільки Стратегія була опублікована нещодавно, на момент розроблення статті існують публіцистичні матеріали засобів масової інформації, розраховані на широке коло читачів. Авторам поки невідомі наукові публікації щодо аналізу Стратегії.

Мета статті полягає в розгляді базових смислових концептів Стратегії, їх аналізі з метою виявлення наслідків реалізації Стратегії для безпекового середовища на глобальному, регіональному та національному рівнях. Для виявлення наслідків реалізації Стратегії використано запропонований авторами методичний підхід щодо аналізу безпекового середовища.

Виклад основного матеріалу. Як було зазначено, спочатку розглянемо зміст ключових положень Стратегії. Виклад здійснюється якомога наближено до формулювань Стратегії.

У першому вступному розділі Стратегія визнає головну помилку попередніх еліт США, а саме переоцінку спроможностей США фінансувати державу з величезним соціальними зобов'язаннями і масивним воєнним, дипломатичним, розвідувальним комплексом, зі ставкою на глобалізм і вільну торгівлю, які спустошили середній клас і промислову базу США. Крім того зазначається, що попередні еліти США дозволили союзникам перекласти на США основний тягар витрат і навіть фінансувати інституції, які керуються “відвертим антиамериканізмом”. Ця ідея проходить червоною ниткою через всю Стратегію.

Логіка викладу положень Стратегії не має академічного характеру і є достатньо простою. Спочатку викладаються пріоритетні національні інтереси США та наявні засоби їх досягнення, потім – пріоритети у застосуванні засобів для досягнення інтересів. Підкреслюється, що національні інтереси не мають бути сформульовані, як раніше, всеохоплюючими. Вони мають визначатись більш конкретно. Загалом це позитивне прагнення, але воно не означає відсутність суперечностей у Стратегії.

Інтереси США. США декларують як загальні інтереси такі положення (послідовність викладення збережено, оскільки вона певним чином розкриває пріоритети):

- виживання та безпека США від воєнного нападу, іноземного впливу, шпигунства, хижацької торгівлі, торгівлі людьми і наркотиками, деструктивної пропаганди, культурної підривної діяльності;
- контроль над кордонами, міграційною системою;
- стійка національна інфраструктура;
- найпотужніші, технологічно сучасні збройні сили;
- найнадійніші ядерні сили стримування, включаючи “Золотий купол”;
- найсильніша у світі економіка;
- найсильніший промисловий сектор, розвиток промислової могутності є головним пріоритетом економічної політики;
- найпродуктивніший енергетичний сектор;
- найсильніший у світі розвиток науки і інновацій;
- збереження м’якої сили США;
- відновлення і відродження американського духовного та культурного здоров’я.

Інтереси США на міжнародній арені визначено таким чином:

- Західна півкуля має залишатись стабільною і керованою, без наркотиків, масової міграції, вільної від ворожих сил (“слідство Трампа” до Доктрини Монро, в оригіналі “*Trump Corollary*” to the Monroe Doctrine);
- забезпечення ланцюгів поставок та доступу до критично важливих матеріалів;
- відновлення самобутності Європи та збереження її західної ідентичності;
- запобігання домінуванню ворожої держави (яка саме не названо) на Близькому

Сході і водночас завершення тліючих конфліктів;

- забезпечення впливу американських технологій і стандартів, особливо у сфері штучного інтелекту.

Засоби досягнення національних інтересів США. Засоби досягнення національних інтересів США є досить класичними і спираються на традиційні переваги США, хоча їх характеристика, про що свідчить приставка “най”, надає занадто високу тенденційність і потребує перевірки, якщо говорити про сучасний стан. За суттю, наведені нижче засоби можна розглядати як конкурентні переваги США, а приставку “най” – як прагнення їх розвивати і посилювати. Такими засобами США розглядають:

- “все ще гнучку” політичну систему;
- найбільшу та найінноваційнішу економіку у світі;
- провідну світову фінансову систему, ринки капіталу та долар як світову резервну валюту;
- найприбутковіший у світі технологічний сектор;
- найпотужнішу та найбоездатнішу армію у світі;
- широку мережу альянсів у стратегічно важливих регіонах;
- багаті природні ресурси;
- відсутність держав-конкурентів у Західній півкулі;
- неперевершену м’яку силу та культурний вплив;
- мужність, силу волі та патріотизм американського народу.
- відновлену культуру компетентності в управлінні та виробництві;
- величезні потужності з виробництва енергії;
- реіндустріалізацію економіки США;
- знижені податки і повернення економічної свободи для підприємців;
- інвестування в новітні технології та фундаментальну науку.

Стратегія як порядок застосування засобів для досягнення інтересів. Власне Стратегія, як засади політики США, має три частини: принципи міжнародної політики, пріоритети політики і регіональні пріоритети.

Принципи міжнародної політики США та їх пояснення наведено в Табл. 1.

Таблиця 1

Принципи міжнародної політики США та їх пояснення

Принципи	Пояснення до принципів
Виваженість	Міжнародна політика США (формулювання в документі часто викладається не як політика США, а як політика Президента США, що фокусує увагу на особистості Президента) буде витриманою, не експансивною, але енергійною
Відмова від ідеології	Міжнародна політика США не ґрунтуватиметься на якійсь ідеології, а буде керуватись користю для США (прагматизм)
Зосередження на власних національних інтересах	США не будуть розширювати розуміння національних інтересів, а зосередяться на дійсно національних інтересах США
Мир через силу	США розглядатимуть силу як кращий стримуючий фактор
Припустимість втручання	Для США, інтереси яких дуже чисельні та різноманітні, дотримання принципу невтручання є неможливим. Утім США беруть на себе дуже високу планку для того, що вважається виправданим втручанням
Гнучкий реалізм	США прагнуть мирних торговельних відносин з країнами світу, не нав'язуючи їм демократичних або соціальних змін, але США не бачать нічого лицемірного в спонуканні однодумців дотримуватись спільних зі США норм, просуваючи власні інтереси
Верховенство націй	Фундаментальною політичною одиницею на міжнародній арені залишаються суверенні держави. Є цілком природним, що всі вони ставлять на перший план власні національні інтереси. США виступають проти вторгнень нав'язливих транснаціональних організацій, що підривають суверенні права націй
Суверенітет і повага	США захищатимуть власний суверенітет. Це включає запобігання його руйнуванню міжнародними транснаціональними організаціями, іншими державами
Баланс сил	США не можуть дозволити жодній країні світу стати настільки домінуючими, що це може загрожувати інтересам США. США відкидають концепцію глобального панування для себе, але й мають запобігти глобальному пануванню інших держав шляхом спільної співпраці з партнерами
Проамериканська робітничка політика	США віддаватимуть перевагу американським працівникам
Справедливість	США більш не терпітимуть "безбілетництва", торговельних дисбалансів, хижацької торгівлі
Компетентність та заслуги	Компетентність та заслуги є найбільшими з цивілізаційних переваг США. Без компетентності держава перестає функціонувати. Без поваги до заслуг американців у науці, технологіях тощо історичні переваги США випаровуються

Зазначені в Стратегії пріоритети міжнародної політики США та їх пояснення наведено в Табл. 2.

Таблиця 2

Пріоритети міжнародної політики США та їх пояснення

Пріоритети	Пояснення до пріоритетів
Міграція	Ера масової міграції має закінчитись
Захист основних прав і свобод громадян	США протидіятимуть антидемократичним обмеженням, які керуються елітами у Європі та англосфері
Розподіл та перекладання тягаря витрат	Союзники та партнери США мають взяти на себе більшу відповідальність та зробити більший внесок до колективної оборони. США орієнтуватимуться на цільові партнерства, які використовуватимуть економічні інструменти
Білатеральні відносини	Переорієнтація через мир. США вітають прагнення країн до укладання мирних угод із США безпосередньо з Президентом. Необхідним ресурсом тут є дипломатія
Забезпечення економічної безпеки	Економічна безпека є основоположною для національної безпеки. Тому США працюватимуть над зміцненням власної економіки з наголосом на: – збалансовану торгівлю; – забезпечення доступу до критично важливих ланцюжків поставок і матеріалів. США ніколи не повинні залежати від будь-якої зовнішньої сили в питаннях основних компонентів. Це задача розвідувального співтовариства; – реіндустріалізацію, відновлення промислового виробництва; – відродження оборонно-промислової бази; – енергетичне домінування в секторах: нафти, газу, вугілля і ядерній енергетиці; – збереження та посилення домінування у фінансовому секторі

Регіональні пріоритети Стратегія зосереджує на Західній півкулі, Азії, Західній Європі, Близькому Сході та Східній Африці. Ці пріоритети та пояснення до них наведено в Табл. 3.

Регіональні пріоритети політики США та їх пояснення

Пріоритети	Пояснення до пріоритетів
Західна півкуля: “слідство Трампа” до доктрини Монро	США відновлять доктрину Монро, щоб зберегти та підвищити перевагу США. США позбавлять конкурентів поза Західною півкулею можливості розміщувати тут сили і забезпечать, щоб США могли б контролювати стратегічно важливі активи. Це означатиме корегування глобальної активності США з пріоритетом на Західну півкулю, розширення там присутності їх військово-морських сил, цілеспрямоване розгортання сил для забезпечення безпеки кордону і розширення доступу в стратегічно важливі місця. Пріоритет буде віддано комерційній дипломатії. США активізують роботу щодо захисту ресурсів та стратегічних точок у Західній півкулі. США мають бути лідерами в Західній півкулі, а умови союзів мають залежати від зменшення ворожого впливу
Азія: здобути економічне майбутнє, запобігти військовому протистоянню	Президент Трамп спростував помилкові уявлення щодо залучення Китаю до так званого “міжнародного порядку, заснованого на правилах”. Цього не сталося. Індो-Тихоокеанський регіон залишатиметься ключовим економічним та геополітичним полем битв наступного століття. США мають успішно конкурувати в регіоні, володіючи найпотужнішою економікою і військовою силою, передовими інноваціями, м’якою силою та багатьма партнерами. Головна регіональна проблема – незбалансованість торгівлі з Китаєм. США мають супроводжувати покращення торгових балансів одночасно зі стримуванням та запобіганням війн. Для цього пропонується утворити квадрат: США, Австралія, Японія та Індія. Для залучення Індії до союзнитва зі США пропонується розвивати з нею комерційні відносини. Також США інвестуватимуть у дослідження, щоб зберегти перевагу в передових військових технологіях і технологіях подвійного використання, насамперед в морських технологіях, космосі, ядерній енергетиці, штучному інтелекті, квантових обчисленнях і автономних системах. Крім того, балансування торгових відносин США з Європою, Японією, Кореєю, Австралією, Канадою допоможе перебалансувати економіку Китаю у бік внутрішнього споживання. У довгостроковій перспективі збереження економічної і технологічної переваги США є найнадійнішим способом стримування масштабного воєнного конфлікту. Тут пріоритетом є Тайвань, враховуючи також те, що він розділяє Південну та Південно-Східну Азію. Як інструмент політики США залучатимуть до стримування країни-партнери. Не можна допустити, щоб потенціал якогось конкурента дозволив би йому контролювати Південно-Китайське море. США посилюватимуть свою військову присутність в західній частині Тихого океану
Західна Європа: сприяння європейській величі	Західна Європа відчуває економічний спад. Але цей спад загмарює її цивілізаційне стирання. Головними проблемами є підрип політичної свободи та суверенітету, міграція, цензура, придушення політичної опозиції, зниження народжуваності. У разі продовження цих тенденцій, Європа стане невпізною через 20 років. Тому може статись так, що європейські країни навіть не будуть надійними союзниками. В інтересах США, щоб Європа залишалась європейською. Тому США мають виправити нинішню європейську траєкторію ЄС. Американська дипломатія має відстоювати індивідуальний характер європейських націй. Головні пріоритети політики США у Європі: – відновлення умов стратегічної стабільності з РФ; – надання Європі можливості самостійно функціонувати як групі об’єднаних суверенних держав і опір нинішній траєкторії розвитку; – розбудова здорових країн Центральної, Східної та Південної Європи; – припинення сприянню НАТО як альянсу, який постійно розширюється; – заохочення Європи до боротьби з надлишковими виробничими потужностями
Україна	Україна в Стратегії формально не виділена як окремий напрям політики США, її згадано в контексті фокусування уваги на головному інтересі нашої держави, а саме, на завершненні російсько-української війни: США зацікавлені в переговорах щодо швидкого припинення бойових дій в Україні, щоб стабілізувати європейські економіки, запобігти ескалації війни, відновити стратегічну стабільність з РФ, забезпечити відбудову України. США вважають, що європейські чиновники мають “нереалістичні очікування” щодо війни
Близький Схід: перекласти тягар, побудувати мир	Значення Близького Сходу для США зменшилось, оскільки США стали чистим експортером нафти і газу. На сьогодні Іран є головною дестабілізуючою силою в регіоні. Ізраїльсько-Палестинський конфлікт і Сирійська проблема залишаються гострими, але за підтримкою США, арабських країн, Ізраїлю і Туреччини вони можуть стабілізуватись. США мають відмовитись від спроб примушення країн регіону відмовитись від історично традиційних форм правління. Головні інтереси США в регіоні: – Ормузька протока має залишатись відкритою; – Червоне море має залишатись суднохідним; – регіон не має бути інкубатором тероризму
Східна Африка	Головні зусилля США в Східній Африці мають спрямовуватись на врегулювання поточних конфліктів і попередження нових (зокрема, між Ефіопією, Еритреєю і Сомалі). США потрібно перейти від відносин, орієнтованих на допомогу, до відносин, орієнтованих на торгівлю та інвестиції з дєздатними надійними державами, які готові відкрити свої ринки для американських товарів

Підсумуємо базові смислові концепти Стратегії.

1. Стратегія є принципово новим за формою і змістом документом, не схожим на попередні документи подібного призначення. Стратегія складена простою зрозумілою мовою і не лише констатує наміри, але й пояснює та обґрунтовує деякі з них. Логіка документа є досить простою, ясною і полягає в тріаді: інтереси, інструменти і порядок використання інструментів для задоволення інтересів. У цілому положення Стратегії викладено в обережному, неагресивному тоні, жодна країна не названа ворогом США. Лише Іран названо регіональною дестабілізуючою силою. Безпосередніх намірів застосувати військову силу в Стратегії не декларовано, хоча це сильно розбігається з практикою. Зазначено лише намір щодо розгортання сил для забезпечення безпеки кордону і розширення доступу в стратегічно важливі місця.

2. Основними новими геополітичними концептами Стратегії є:

США відверто визнають помилковість минулої політики, головний результат якої полягає в перенапруженні фінансового сектору. Від себе додамо: головна проблема подальшого розвитку США справді криється у фінансовому секторі, проте вона є значно глибшою і полягає в наблизненні структурної фінансової кризи. Підтвердженням цього є наміри замінити долар США на корзину валют у світовій фінансовій системі (див. наприклад заяву Керуючого Банком Італії Ф. Панетти [5]). Той факт, що за даними Світового банку до 80% доданої вартості в економіці США створюється у фінансовому секторі, свідчить про надвеликий дисбаланс у фінансово-економічній системі.

США відмовляються від глобальних намірів і прагнуть спочатку хоча і не повністю, але відійти до Західної півкулі, відновити свою силу, посилити свій суверенітет, позбавляючись від залежності з боку неназваних транснаціональних організацій. США встановлюють обмеження в глобальності розуміння власних інтересів і не відчуватимуть як власний інтерес одразу всі процеси в глобальному просторі, як раніше.

Загалом у Стратегії простежується прагнення окреслити інтереси США як більш обмежені та вузькоспрямовані. Вони полягають у боротьбі з поточними загрозами, запобіганні та стримуванні, розвитку науки, економіки (насамперед, енергетики), інновацій, а також збереженні м'якої сили. Тому власне і складається враження щодо

неагресивності Стратегії. Зауважимо, що одним з елементів національної безпеки США визначають духовне та культурне здоров'я, що може свідчити про несприйняття теперішнім керівництвом США сучасних проявів глобалізму, таких як поширення нетрадиційних меншин. Міжнародні інтереси США зосереджені на Західній півкулі, забезпеченні безпеці ланцюжків поставок, трансформації Європи і протидії впливу Китаю на Близькому Сході.

Основна увага США зосереджуватиметься на таких цілях:

- припинення міжнародної міграції;
- виправлення торгових дисбалансів США із союзниками та партнерами;
- перекладання на союзників витрат для забезпечення безпеки. Нові альянси утворюватимуться на основі спільних інтересів без ідеологічного підґрунтя;
- забезпечення надійності ланцюжків поставок та доступу США до критичних матеріалів (ресурсів) переважно дипломатичними і економічними інструментами, за рахунок нових альянсів і союзів.

Інший новий геополітичний концепт Стратегії полягає в тому, що США утримуватимуться від просування ідеологічних постулатів у зовнішній політиці, хоча США продовжать втручатись у внутрішні справи інших держав, але без нав'язування своїх форм правління.

Стратегія декларує, що Західна Європа в найближчій історичній перспективі може зазнати незворотних змін через "нездорові антидемократичні тенденції".

Європейські надлишкові промислові потужності необхідно усунути.

У регіональному розрізі основну увагу США звертатимуть на Індо-Тихоокеанський регіон, де ключовими інструментами просування політики будуть економіка та військова сила, а головним пріоритетом – Тайвань.

США мають намір створити торгово-економічний союз з Австралією, Японією і Індією, щоб змусити Китай зорієнтувати свою економіку на внутрішній попит і таким чином зменшити зовнішньополітичну і зовнішньоекономічну активність Китаю.

Стратегія декларує поступову втрату стратегічної важливості Близького Сходу для США в тому розумінні, що США стали експортерами енергоносіїв і вже не залежать від поставок з Близького Сходу. Вочевидь ця

позиція не виключає значення Близького Сходу для геополітики.

3. Російсько-українська війна.

Стратегія декларує, що Європа володіє значною перевагою над РФ у сфері “жорсткої сили” за винятком ядерної зброї. Унаслідок російсько-української війни, європейці розглядають РФ як екзистенціальну загрозу. Тому для управління відносинами між РФ і Україною, відновлення стратегічної стабільності та зменшення ризику російсько-європейської війни потребується значна дипломатична участь США. Важливим інтересом США є найскоріше припинення воєнних дій в Україні з метою стабілізації економіки Європи, запобігання ескалації і відновлення стратегічної стабільності у відносинах з РФ, а також “пост-воєнного відновлення України для її виживання як життєздатної держави”.

Висновки. Можливі наслідки реалізації Стратегії:

Глобальний рівень. Під час вивчення нової Стратегії складається враження про її певну миролюбність. На це вказують такі принципи, як “виваженість”, “відмова від ідеології”, “зосередження на власних інтересах” та інші. Водночас США не мають намірів відмови від постулатів, які могли б обмежити дії США на міжнародній арені. Про це свідчать принципи “припустимості втручання в справи інших держав”, “мир через силу”, “баланс сил” тощо. Є очевидною наявність певної суперечності смислів: з одного боку – декларація миролюбства, але з іншого боку – повернення до категорій однополярного світу. Така подвійність, поряд з розумінням інерції геополітичних поглядів США, може свідчити про кілька наслідків реалізації Стратегії в практиці міжнародних відносин:

1. Реалізація розглянутих принципів має дати змогу США уникнути розпорошення сил на другорядних напрямках і водночас дасть змогу не втратити контроль над світовими і регіональними воєнно-політичними і економічними процесами.

2. США нібито відмовляться від домінування в світі та зосередяться на Західній півкулі планети (модернізація доктрини Монро), але збережуть присутність і вплив у важливих для США регіонах: Південній Азії, Європі, на Близькому Сході та у Східній Африці, тобто в тих регіонах, які завжди становили інтерес для США.

3. Можна очікувати, що США не відмовляться від силових акцій, але спочатку

випробуватимуть економічні та торгові санкції. У разі їх невдачі США застосовуватимуть воєнну силу, втім прагнути обмежити застосування сили в масштабі та часі.

4. Бажання зосередження США на Західній півкулі має наслідком потребу ліквідувати взагалі або нейтралізувати “ворожі” країни, насамперед Венесуелу (що вже частково відбулося), Колумбію, Кубу, Нікарагуа. Можна припустити, що в разі супротиву проти цих країн може бути застосована воєнна сила.

5. Принцип “балансу сил” (див. Табл. 1) свідчить про те, що США не відкидають можливість відкритого конфлікту з державами – глобальними лідерами, якщо вони намагатимуться домінувати і складати загрозу інтересам США. Очевидно, що те ж саме очікує інші держави в разі, якщо вони намагатимуться контролювати стратегічно важливі для США активи.

Вочевидь, намір США зосередитись на Західній півкулі викликано браком ресурсів. Парадигма “США контролюватимуть світові фінанси і через них – весь світ” на сьогодні закінчилася. Віртуальні необмежені фінанси в умовах глобалізації зіштовхнулися з обмеженими реальними ресурсами і фінанси стали відтворювати самі себе, про що свідчить формування 80%-ї долі доданої вартості у фінансовому секторі. Саме через брак реальних ресурсів США змушені відкинути другорядні напрями у воєнній політиці та в разі необхідності надавати пріоритет швидким, результативним воєнним конфліктам або акціям.

Регіональний рівень. *Європа.* Реалізація Стратегії може призвести до радикальних геополітичних змін та змін у розстановці сил у Європі, зокрема в Східній Європі. Зближення позицій США і РФ за сукупністю міжнародних проблем активізуватиме рух до миру в російсько-українській війні. Можна припустити можливість сприяння США трансформації Європейського Союзу.

НАТО. Стратегія прямо зазначає, що США не прагнутимуть до постійного розширення НАТО. Більш того, в Стратегії присутнє припущення, що європейські країни можуть і не бути союзниками США. Зауважимо, що питання зменшення участі США в НАТО розглядалося [6] раніше в загальному політичному дискурсі США. Тому можна припустити, що НАТО теж чекає на трансформацію.

ЄС. У Стратегії часто згадуються транснаціональні організації, інституції або цілі держави, які діють всупереч інтересам США. Вони не називаються прямо, але судячи із зазначення того, що США їх принаймні фінансували, такою організацією можна назвати Європейський Союз, Британію, НАТО. Є й інші положення Стратегії, де ці воєнно-політичні сили висвітлені в негативній конотації. Спираючись на це, можна припустити, що США прагнуть трансформації ЄС у бік набуття більшого суверенітету окремими європейськими державами, що дасть змогу США використовувати більшою мірою двосторонні (білатеральні) відносини та утворювати альянси за інтересами. Крім того, деякі положення Стратегії можна розглядати як натяк на розгляд європейських країн, які розташовані на лінії “Балтійське море – Адріатичне море” (країни Центральної, Східної і Південної Європи), окремо від відносин з країнами Західної Європи. Смісл цього натяку витікає з геополітичної концепції “Тримор’я” (ініціатива трьох морів, “Three Seas Initiative”), яка є продовженням концепції “Міжмор’я” (“Intermarium”) Юзефа Пілсудського, але яка більш зосереджена на питаннях розвитку економіки і торгівлі. У 2016 році концепція “Тримор’я” була офіційно оформлена [7, 8] на першому саміті в Дубровнику (Хорватія). У ній брали участь 12 країн: Австрія, Болгарія, Угорщина, Латвія, Литва, Польща (один з ініціаторів), Румунія, Словаччина, Словенія, Хорватія, Чехія і Естонія. Можна припустити, що геополітичне значення цього поясу полягає в створенні буферу між Західною Європою і РФ. Важливо розуміти, що склад буферу не є остаточним, але США вочевидь плануватимуть його створення. Також Стратегія декларує потребу усунення європейських надлишкових промислових потужностей. Звідси витікає, що США намагатимуться деіндустріалізувати ЄС. Вочевидь тоді ЄС не буде спроможним скласти економічну конкуренцію США. Зі свого боку, зменшення промислового потенціалу ЄС у довгостроковій перспективі матиме наслідком перетворення ЄС із суб’єкта міжнародних відносин в об’єкт, а в короткостроковій перспективі є можливим скорочення допомоги Україні.

Китай. Стратегія декларує корінну зміну політики США щодо Китаю. Вона прямо не називає Китай загрозою або недружньою державою, але текст Стратегії рясніє натяками на це. Китай залишається головним геополітичним конкурентом США. Враховуючи економічну активність Китаю, США сприятимуть переорієнтації економіки Китаю на внутрішній ринок, а для стримування Китаю

використовуватимуть альянс під умовною назвою “Квадрат” з Австралією (одним з головних поставників сировини), Японією (історичний противник Китаю і союзник США) і Індією (найбільш тонкий ланцюжок альянсу). Є підстави припустити, що США не орієнтуватимуться на досягнення цілей безпосередньо за допомогою воєнної сили, оскільки Китай є ядерною державою з потужним воєнно-економічним потенціалом і, крім того, підтримка Китаю в регіоні досить значна і воєнний конфлікт може призвести до згорання торгівлі в найбільш активному торговельному регіоні планети і до світової фінансово-економічної кризи, в якій США не зацікавлені.

Близький Схід. Зважаючи на пряме зазначення зменшення уваги США до цього регіону, можна припустити, що США зацікавлені в певному заспокоєнні регіональних відносин. Утім невирішеність палестинської проблеми на тлі байдужості США може провокувати Ізраїль до більш рішучих дій на півдні (у Палестині) та півночі (у Лівані і Сирії). Зважаючи на те, що Іран названо головною дестабілізуючою силою в регіоні, можна очікувати рішучих дій проти Ірану, що власне і відбувається на сьогодні. Серед відносин з країнами Арабського світу Стратегія не зазначає пріоритетів. Тому залишається неясним питання про характер відносин з лідером Арабського світу – Саудівською Аравією та іншими арабськими країнами, а також Туреччиною і Єгиптом.

Західна півкуля. У Західній півкулі домінують дві цілі, важливі для США. Перша – недопущення домінування будь-яких країн, окрім США. Друга – боротьба з міграцією і наркотиками. Перша ціль пов’язана насамперед з Китаєм, РФ і Бразилією, друга – з Мексикою, Венесуелою, Колумбією, Нікарагуа і Кубою. Теза Стратегії щодо розгортання сил для забезпечення безпеки кордону натякає на можливість США застосувати обмежену воєнну силу проти Мексики. Застосування воєнної сили проти Колумбії можливо, але як останній засіб вирішити зазначені проблеми. Спочатку можна очікувати санкційний тиск.

Стратегія жодним чином не згадує ані Канаду, ані Гренландію. Тому є можливим припустити, що намагання США їх приєднати поки залишається під питанням.

Східна Африка. Судячи з пріоритетів, США не братимуть участі у поточних або можливих воєнних конфліктах і зосередяться на економічній співпраці.

Національний рівень. Якщо США зменшать підтримку України, умови дій України в російсько-українській війні відчутно погіршаться, зокрема з питань фінансування

економіки і поставок озброєння та військової техніки. У такому разі Україні буде потрібна принципово нова модель воєнної політики, яка відповідатиме новим геополітичним реаліям і враховуватиме новий склад партнерів, нову розстановку сил і новий розподіл ресурсів та умов доступу до них тощо.

Наприкінці зазначимо, що Стратегія Національної безпеки США є концептуальним політичним документом, яка лише декларує національні інтереси, загальні принципи та напрями міжнародної воєнної політики однієї з могутніх світових держав. США намагатимуться діяти на міжнародній арені відповідно до цієї Стратегії, але на її реалізацію, можливо навіть визначальним чином, впливатимуть й інші фактори, наприклад, внутрішньополітична обстановка. Тому реальні воєнно-політичні дії США можуть відрізнитись від смислів та положень Стратегії.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. National Security Strategy. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/12/2025-National-Security-Strategy.pdf> (дата звернення: 10.11.2025).
2. Trump reacts to GDP data on shrinking economy by blaming Biden for stock market woes. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=-LFvxwy638M> (дата звернення: 10.11.2025).
3. How Trump Sees Allies and Partners. URL: <https://www.csis.org/analysis/how-trump-sees-allies-and-partners> (дата звернення: 11.11.2025).
4. Foreign Press Center Briefing on United States Priorities During Presidency of UN Security Council. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=UT7QFjg4-7w> (дата звернення: 11.11.2025).
5. Опис майбутнього безпекового середовища (оновлений). Київ : НУОУ, 2024. 147 с.
6. The struggle to reshape the international monetary system: slow- and fast-moving processes (testo in inglese). URL: <https://www.bancaditalia.it/pubblicazioni/interventi-governatore/integov2025/20251209-panetta/index.html?dotcache=refresh> (дата звернення: 12.11.2025).
7. Пережиток Холодної війни: в Конгресс внесли законопроект о выходе США из НАТО. URL: <https://www.rbc.ua/ukr/news/perezhitok-holodnoyi-viyeni-kongres-vnesli-1765366027.html/amp> (дата звернення: 12.11.2025).
8. Baltic-Black Sea Regionalisms: Patchworks and Networks at Europe's Eastern Margins [1st ed. 2020] 978-3-030-24877-2, 978-3-030-24878-9. Baltic-Black Sea Regionalisms: Patchworks and Networks at Europe's Eastern Margins [1st ed. 2020] 978-3-030-24877-2, 978-3-030-24878-9 – DOKUMEN.PUB. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-030-24878-9>.

Стаття надійшла до редакції 15.12.2025

The New US National Security Strategy and Possible Consequences of Its Implementation

Annotation

In November 2025, U.S. President Donald Trump approved and published a new National Security Strategy (the Strategy), introducing fundamentally new concepts (meanings) regarding not only the provision of U.S. national security but also the further development of the United States as a global power. The Strategy was preceded by discussions indicating a reassessment of core U.S. perspectives on:

- the current state of the domestic economy;
- the capability to ensure the progressive development of the U.S. as a global power;
- the capability to maintain the global order;
- contemporary changes in the security environment and the nature of the modern threat landscape;
- the role and contribution of allies and partners in fulfilling shared commitments;
- U.S. regional policy priorities.

The purpose of this article is to analyze the core semantic concepts of the Strategy to identify the consequences of its implementation for the security environment at the global, regional, and national levels.

To identify the implications of the Strategy's implementation, the analysis was conducted **on the basis of** a methodological approach for security environment analysis proposed by the authors.

The Strategy is a document fundamentally new in both form and content, unlike previous documents of its kind; it does not merely state intentions but also explains and justifies them. The logic of the document is quite simple and clear, centered on a triad:

interests, tools, and the framework for employing tools to satisfy those interests.

It is noted that the U.S. National Security Strategy is a conceptual political document that merely declares national interests, general principles, and the directions of the international military policy of a major global power. While the U.S. will seek to act on the international stage in accordance with this Strategy, its implementation may be influenced—perhaps even decisively—by other factors, such as the domestic political environment. Consequently, actual U.S. military and political actions may diverge from the conceptual meanings and provisions set forth in the Strategy.

Keywords: strategy; national interests; national security; security environment; military conflict.